

NÁVRH INAUGURAČNEJ KOMISIE

V zmysle § 76 ods. 1, 5, a 7 zákona č. 131/2002 Z .z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v zmysle § 5 ods. 11 vyhlášky č. 246/2019 Z. z o postupe získavania vedecko-pedagogických alebo umelecko-pedagogických titulov docent a profesor a podľa Zásad habilitačného konania o udelenie titulu docent a vymenúvacieho konania za profesora na Prešovskej univerzite v Prešove.

Uchádzač: **doc. Mgr. Peter Babinčák, PhD.**

Odbor habilitačného a inauguračného konania: **všeobecná a experimentálna psychológia**

1. Zoznam členov inauguračnej komisie a oponentov

Predseda: prof. PhDr. Jozef Džuka, CSc.

Členovia: prof. PhDr. Viera Bačová, DrSc.

prof. PhDr. Jozef Výrost, DrSc.

prof. PhDr. Karel Paulík, CSc.,

Oponenti: prof. Mgr. Peter Halama, PhD.

prof. PhDr. Ivo Čermák, CSc.

prof. PhDr. Tomáš Sollár, PhD.

2. Vyhodnotenie plnenia kritérií uchádzača

Pedagogická činnosť uchádzača

Doc. Mgr. Peter Babinčák, PhD. pedagogicky pôsobí od roku 2002 na Katedre psychológie, po zmene názvu v roku 2005 na Inštitúte psychológie Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove (spolu 19 rokov), vo funkcii docenta od roku 2013 (9 rokov). Vyučuje študentov na magisterskom, bakalárskom a doktorandskom stupni štúdia v študijnom odbore psychológia v súlade so svojím výskumným zameraním tieto disciplíny: Základy psychologickéj metodológie, Základné štatistické metódy v psychológii I a II, Seminár k bakalárskej práci, Psychológia morálky, Psychologická metodológia II., Kvalitatívna metodológia, Psychológia náboženstva, Sociálno-psychologický výcvik a Úvod do zmiešaných metód vo výskume. Okrem toho, na Inštitúte etiky a bioetiky vedie prednášky a semináre z predmetu Psychológia morálky.

Je spolugarantom doktorandského študijného programu všeobecná psychológia (študijný odbor 3.1.10 všeobecná a experimentálna psychológia) na FF PU a spolugarantom habilitačného konania a konania na vymenúvanie profesorov v študijnom odbore 3.1.10 všeobecná a experimentálna psychológia na FF PU v Prešove.

Viedol viac ako 70 záverečných prác na bakalárskom a magisterskom stupni štúdia. Bol školiteľom 2 absolventiek denného doktorandského štúdia na FF PU (PhDr. Michaela Paríľáková, PhD., Mgr. Zuzana Fucsková, PhD.), v súčasnosti je školiteľom 1 externej doktorandky na FF PU v Prešove (Mgr. Ema Oriňáková).

Je spoluautorom 1 vysokoškolskej učebnice a 2 vysokoškolských učebných textov. Možno konštatovať, že Doc. Babinčák kritériá v oblasti pedagogickej činnosti spĺňa.

Vedecko-výskumná, expertízna a publikačná činnosť uchádzača

Doc. Babinčák vo všetkých ukazovateľoch spĺňa, resp. prekračuje stanovené kritériá:

Je autorom, resp. spoluautorom 11 výstupov kategórie A (stanovený počet 3 prekračuje 3 krát).

Je autorom, resp. spoluautorom 91 pôvodných publikovaných vedeckých a odborných prác (stanovený počet 45 prekračuje 2x).

Je autorom, resp. spoluautorom 18 vedeckých prác v časopisoch registrovaných v CC, WOS alebo

SCOPUS (stanovený počet 6 prekračuje 3x).

Je autorom a spoluautorom 3 domácich vedeckých monografií (s autorským podielom > 3 AH), je spoluautorom 1 zahraničnej monografie (s autorským podielom 1AH) a autorom 2 kapitol vo vedeckej monografii (s autorským podielom presahujúcim celkom 3 AH); stanovený počet 2 vedecké monografie prekračuje.

Na svoje vedecké práce eviduje 182 citácií (stanovený počet 60 prekračuje 3 x). Na vedecké práce evidované vo WOS alebo SCOPUS eviduje 99 citácií (stanovený počet 20 prekračuje viac ako 4x).

Súbor najvýznamnejších prác a ich ohlasov:

ADC Vedecké práce v zahraničných karentovaných časopisoch

1. BABINČÁK, P. (2013). Meranie kvality života: analýza prehľadových štúdií evidovaných vo vybraných databázach. *Československá psychologie*. 57, 358-371. (6 ohlasov vo WoS/SCOPUS)
2. BABINČÁK, P., MIKULÁŠKOVÁ, G., KOVALČÍKOVÁ, I. (2012). Reliabilita, faktorová štruktúra a konštruktová validita Hartrovej metodiky Self-Perception Profile for Children (SPPC). *Československá psychologie*. 56, 5, 448–462. (4 ohlasy vo WoS/SCOPUS)
3. PARILÁKOVÁ, M., BABINČÁK, P. (2020). Feeling good, living life: evaluation of psychometric properties of the Slovak version in children age 8-11 years. *Journal of Religion and Health*. 59, 3, 1421-1433. DOI: 10.1007/s10943-019-00867-x

ADM Vedecké práce v zahraničných časopisoch registrovaných v databázach Web of Science alebo SCOPUS

4. BABINČÁK, P. (2018). Subjective happiness in Slovakia: reliability and validity of measuring happiness through the subjective happiness scale. *European Journal of Mental Health*. 13, 2, 111-132. DOI: 10.5708/EJMH.13.2018.2.1 (2 ohlasy vo WoS/SCOPUS)
5. BABINČÁK, P., JENČOPALOVÁ, L. (2021). Attitudes to poverty in Slovakia: a Q-methodology study. *Social Identities*. DOI: 10.1080/13504630.2021.1965868

Čo sa týka zoznamu ďalších preukázateľných ohlasov na vedeckú činnosť, možno uviesť

15 prezentácií na konferenciách v zahraničí a 33 prezentácií na konferenciách doma.

Ďalej, bol riešiteľom 9 úspešne ukončených výskumných projektov, z ktorých v troch bol v pozícii zodpovedného riešiteľa (1x APVV a 2x VEGA) a v prípade ďalších dvoch išlo o zahraničné projekty (DAPHNE a GAČR).

Menovitý zoznam projektov:

1. *Programme 2008 DAPHNE III (action grants; co-funding by the European Commission) No.JLS/2008/CFP/DAP/2008-1 - An indirect harmful effect of violence: Victimizing the child*

and Re-victimizing the woman-mother through her child's exposure to violence against herself. 2009 – 2011

2. *GA ČR (Grantová agentura české republiky) GA16-06264S Integrita, morální vyvázání se a další příbuzné konstrukty. 2016-2018*
3. *KEGA 3/5210/07: Vzdelávací program pre výučbu psychológie morálky. 2007-2009*
4. *APVV-0374-10 Subjektívne hodnotenie kvality života: reliabilita a validita merania. 2011-2014*
5. *APVV-15-0404 Psychologické príčiny a psychologické dôsledky chudoby. 2016-2020*
6. *VEGA 1/0932/16 Subjektívna kvalita života rodičov a detí vo viacdetej rodine. 2016-2019*
7. *VEGA 1/0759/10 Meranie morálneho usudzovania. 2010-2011*
8. *VEGA 1/2523/05: Psychologické dimenzie kvality života a rozvoj sociálneho kapitálu. 2005-2007.*
9. *VEGA 1/9191/02: Normativita sociálneho života: percepcia a zvládanie prejavov moci v interakciách, vzťahoch a sebadefinovaní jednotlivca. 2002-2004.*

Stanovené kritériá - vedúci riešiteľ 1 úspešne ukončeného projektu, riešiteľ minimálne 1 úspešne ukončeného výskumného projektu a aktuálne riešenie výskumného projektu - Doc. Babinčák mnohonásobne prekračuje.

Z jeho vedecko-pedagogickej charakteristiky možno vyzdvihnúť ďalšie preukázateľné činnosti a ohlasy, ktoré dokladajú jeho vedeckú kvalifikáciu:

Autorsky participoval na publikáciách, ktoré sú nad rámec 11 publikácií kategórie A. Ide o publikácie, ktoré sú výsledkom medzinárodnej spolupráce siete výskumných laboratórií pri riešení výskumných projektov väčšieho rozsahu, publikované v renomovaných zahraničných časopisoch evidovaných v databázach WoS/Scopus: *Nature Human Behaviour*, *Psychological Bulletin*, *European Journal of Social Psychology*, *Advances in Methods and Practices in Psychological Science*, *Perspectives on Psychological Science*.

Expertízna a posudzovacia činnosť je ďalším potvrdením výkonov uchádzača v oblasti vedy:

Bol viacnásobným posudzovateľom rukopisov v zahraničných a domácich vedeckých časopisoch, z ktorých možno menovať: *Journal of Happiness Studies*, *Mental Health*, *Religion & Culture*, *International Journal of Public Health*; *Studia psychologica*; *European Journal of Developmental Psychology*, *European Journal of Public Health*.

Odporúčajúce listy štyroch významných osobností v odbore zo zahraničia sú prejavom podpory kvality prác uchádzača:

Prof. Mary Koutselini, University of Cyprus;

Prof. Svetlana Miniurova, Ural State Pedagogical University

prof. Marek Blatný, DrSc., Masarykova univerzita, Brno.

Prof. Sandra Chistolini, Università Roma, Italia

Čo sa týka obsahového zamerania výskumov Doc. Babinčáka, možno uviesť, že významným spôsobom prispel k vedeckému poznaniu vo viacerých oblastiach. Dlhodobo sa venuje výskumu subjektívnej kvality života, psychológie morálky a v súčasnosti sa orientuje na problematiku otcovstva a psychológiu rodiny. Ako výskumník, ktorý sa systematicky zaoberá problematikou subjektívne hodnotenej kvality života, sa stal doma a v zahraničí známy ako vedúci tímu, ktorý na Inštitúte psychológie FF PU už dlhšiu dobu spoluorganizuje sériu

medzinárodných konferencií „Kvalita života ... “ a túto tému tvorivo rozvíja prepájaním na špecifické oblasti.

Ďalej, na slovenské podmienky adaptoval metodiku Subjective Happiness Scale, ktorá je jednou z najviac používaných metodík na hodnotenie subjektívneho šťastia ako ukazovateľa subjektívnej pohody. Jeho štúdie boli publikované v prestížnych časopisoch, pričom aj v aktuálnom roku (2021) renomovaný zahraničný časopis akceptoval jeho novú štúdiu o postojoch k chudobe na Slovensku, ako zavŕšenie výskumného projektu APVV zameraného na psychologické príčiny a psychologické dôsledky chudoby, v ktorom bol doc. Babinčák vedúcim riešiteľom.

Celkovo možno konštatovať, že Doc. Babinčák kritériá v oblasti pedagogickej činnosti spĺňa a v oblasti vedecko výskumnej a publikačnej činnosti vo všetkých ukazovateľoch spĺňa, resp. prekračuje stanovené kritériá. Je uznávanou vedeckou osobnosťou doma aj v zahraničí. Na svoje vedecké práce zaznamenal významný medzinárodný citačný ohlas. Rozvíja medzinárodnú vedeckú spoluprácu, vystupuje na domácich a medzinárodných vedeckých podujatiach a je členom viacerých vedeckých komisií a rád. Jeho posudzovateľské aktivity viacerých monografií, habilitačných prác a rukopisov článkov v domácich a renomovaných zahraničných vedeckých časopisoch svedčia o medzinárodnom uznávaní jeho expertnosti.

3. Závery oponentských posudkov

prof. Mgr. Peter Halama, PhD.

Po starostlivom preštudovaní všetkých dostupných podkladov, ktoré sú súčasťou inauguračného spisu a na základe zhodnotenia plnenia scientometrických kritérií, posúdenia pedagogickej činnosti ako aj samotnej obsahovej kvality vedeckých prác uchádzača, som dospel k záveru, že doc. Mgr. Peter Babinčák, PhD. spĺňa všetky požiadavky stanovené pre získanie hodnosti profesora v danom odbore habilitačného a inauguračného konania. Doc. Mgr. Peter Babinčák, PhD. je uznávanou osobnosťou v domácej aj medzinárodnej odbornej komunite a svojou pedagogickou a vedeckou činnosťou významne prispel k rozvoju psychológie v príslušných oblastiach jeho vedeckého záujmu.

Na základe týchto záverov odporúčam, aby po úspešnom priebehu obhajoby bol doc. Mgr. Petrovi Babinčákovi, PhD. udelený vedecko-pedagogický titul profesor v odbore Všeobecná a experimentálna psychológia.

prof. PhDr. Ivo Čermák, CSc.

Přínos docenta Petera Babinčáka pro rozvoj psychologie nejenom na Slovensku je nepřehlédnutelný. Dokáže identifikovat významné jevy komplexní povahy, které podrobuje rigorózně pojatému výzkumu s respektem vůči jejich kontextuální podmíněnosti. K vědecké akribii a kreativní otevřenosti podněcuje i své doktorandky, které díky takto nastavovaným podmínkám dosahují již v průběhu svého studia vynikajících výzkumných a publikačních úspěchů. V době, kdy v globalizované psychologii převažují týmově koncipované výzkumy, není jednoduché vytvořit psychologickou školu zřetelně definovanou tématem, originální myšlenkou či přístupem. Docentu Babinčákovi se však v průběhu jeho dosavadní profesní kariéry podařilo v psychologické komunitě konstituovat výzkumnou školu založenou na sofistikovaných postupech a metodologicky promyšlené výzkumné strategii reflektující nejnovější trendy světové

psychologie. Tento výzkumný étos se postupně i díky působení docenta Babinčáka stává standardem v akademické psychologické obci. A tak v tom nejlepším slova smyslu utváří docent Babinčák psychologickou školu přinášející již nyní kvalitní výzkumné ovoce v podobě studií, které jsou oceňovány mezinárodní psychologickou vědeckou komunitou.

Na základě uvedených skutečností možno konstatovat, že uchádzač splňa všetky kritériá na vymenovanie za profesora a po úspešnom inauguračnom konaní a splnení všetkých legislatívnych požiadaviek v zmysle vyhlášky MŠVVaŠ SR č. 246/2019 Z. z. odporúčam vymenovať uchádzača doc. Mgr. Petra Babinčáka, PhD. za profesora v odbore habilitačného a inauguračného konania všeobecná a experimentálna psychológia.

prof. PhDr. Tomáš Solllár, PhD.

Na základe preštudovaných dokladov, ako aj na základe dlhodobého sledovania aktivít doc. Babinčáka konštatujem, že napĺňa vysoké štandardy: v oblasti pedagogickej vyzdvihujem schopnosť viesť študentov doktorandského štúdia k úrovni produkovania vedeckých výstupov akceptovaných na medzinárodnej úrovni; v oblasti vedecko-výskumnej nielen kvantitatívne naplnenie minimálnych kritérií, či ich viacnásobné prekročenie, ale aj konzistentný a vysoko odborný obsah, ktorý je dobre viditeľný prehľadom zahraničných ohlasov. Z hľadiska prepájania rozvoja psychologickéj teórie, vlastného realizovaného a publikovaného výskumu v nadväznosti na vlastnú pedagogickú prax považujem prínos doc. Babinčáka za príklad dobrej praxe. Ide o jednu z kľúčových oblastí hodnotenia aktuálne platných štandardov kvality.

Na základe uvedených skutečností možno konstatovat, že uchádzač splňa všetky kritériá na vymenovanie za profesora a po úspešnom inauguračnom konaní a splnení všetkých legislatívnych požiadaviek v zmysle vyhlášky MŠVVaŠ SR č. 246/2019 Z. z. odporúčam vymenovať uchádzača doc. Mgr. Petra Babinčáka, PhD. za profesora v odbore habilitačného a inauguračného konania všeobecná a experimentálna psychológia.

4. Odborné posúdenie úrovne prednesenej inauguračnej prednášky – Záver inauguračnej komisie

Doc. Mgr. Peter Babinčák, PhD. predniesol inauguračnú prednášku s názvom *Psychologické príčiny a psychologické dôsledky chudoby. Vybrané výsledky riešených výskumov*.

V prednáške poskytol úvod do problematiky chudoby, ktorá je témou aj vo vyspelých ekonomikách a boj proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu, ktoré s ňou súvisia, patria medzi hlavné ciele politík EÚ. Chudoba nepredstavuje psychologický konštrukt a ako taká je predmetom skúmania ekonómie a sociológie. V psychologickéj literatúre sa okrem adaptácie klasických teórií sociálnej psychológie chudoba skúma prostredníctvom konštruktov, ako sú postoje k chudobe, atribúcie príčin chudoby či sociálne reprezentácie chudoby. S výnimkou výskumu subjektívnych atribúcií príčin chudoby je však psychologickým príčinám chudoby venovaný len malý priestor. Prevažuje analýza objektívnych ciest k chudobe, ako sú napr. rozpad rodín, závažné dlžoby, zneužívanie alkoholu a drog, chýbajúce vzdelanie a nezamestnanosť (Social Justice Policy Group, 2006). K príčinám možno priradiť tiež neproduktívne správanie, ako napr. zlé ekonomické rozhodnutia a niektoré charakteristiky osoby (Mani et al. 2013).

Čo sa týka dôsledkov chudoby, sú z perspektívy psychológie významné jednak dôsledky pre mentálne zdravie osôb, na druhej strane špecifickými dôsledkami chudoby sú zmeny v rôznych

psychologických charakteristikách, akými sú postoje a presvedčenia, afektívne stavy, sebaaponímanie alebo rozhodovacie procesy. Ich významnosť je daná aj tým, že majú potenciálny dosah na zacyklenie osôb v chudobe, resp. vytvárajú bariéry pre vymanenie sa z chudoby.

V ďalšej časti bola prednáška venovaná psychologickým faktorom, ktoré majú potenciál zmierňovať psychologické dopady chudoby. Išlo o prezentovanie dvoch vybraných psychologických výskumov a ich výsledkov, ktoré doc. Babinčák získal v rámci výskumného projektu APVV.

V prvom z výskumov bol overovaný mediačný efekt naučenej bezmocnosti ovplyvňujúci vzťah medzi socioekonomickou situáciou a symptómami depresie v bežnej populácii. V realizovanom výskume bol potvrdený efekt objektívnych a subjektívnych indikátorov socioeconomickej situácie na výskyt symptómov depresie. Zároveň bol zaznamenaný čiastočný mediačný efekt naučenej bezmocnosti vyjadrujúci, že naučená bezmocnosť môže byť jednou z ciest k depresii v prípade vnímanej nepriaznivej ekonomickej situácie osoby.

Druhý z výskumov sa týkal využitia Q-metodológie na zisťovanie postojov k chudobe. Dôležitosť zaoberania sa postojmi vychádza z toho, že postoje umožňujú predikovať budúce správanie.

Q-metodológia umožňuje prekročiť hranice kvantitatívnej i kvalitatívnej paradigmy vo výskume a hodnotiť postoje ľudí priamo. Týmto spôsobom boli identifikované 4 faktory postojov k chudobe (Realisti, Sympatizanti, Štátni facilitátori, Nestranní radikáli), u ktorých za pomoci zvoleného metodologického postupu bolo možné detailne ilustrovať rôznorodosť možného vnímania chudoby.. Jedným z výsledkov výskumu bolo, že postoje k chudobe nie je vhodné konceptualizovať ako univerzálne koncepty prítomné v netriedenej populácii, ale v kontexte ďalších charakteristík osôb.

V intenciách získaných zistení boli formulované odporúčania pre ďalší výskum a bolo navrhnuté integrovanie problematiky pandémie koronavírusu do výskumu chudoby.

Záverom inauguračnej komisie je, že Doc. Mgr. Peter Babinčák, PhD. inauguračnou prednáškou preukázal svoju pedagogickú spôsobilosť, predstavil svoj prínos v prezentovanej oblasti, ktorým zásadným spôsobom prispel k rozvoju odboru.

5. Odporúčanie schváliť návrh na vymenovanie uchádzača za profesora

Inauguračná komisia postupovala v súlade s § 76 ods. 1, 5 a 7 zákona č. 131/2002 Z .z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a na základe predložených dokladov, oponentských posudkov a odborného posúdenia úrovne prednesenej inauguračnej prednášky celkovo zhodnotila pedagogickú, vedeckú (umeleckú) a publikačnú činnosť uchádzača.

Na základe uvedeného a v súlade s § 5 ods. 11 vyhlášky č. 246/2019 Z. z o postupe získavania vedecko-pedagogických alebo umelecko-pedagogických titulov docent a profesor a v zmysle Zásad habilitačného konania o udelenie titulu docent a vymenúvacieho konania za profesora na Prešovskej univerzite v Prešove inauguračná komisia predkladá predsedníčke Vedeckej rady Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove tento návrh a odporúča **schváliť návrh na vymenovanie doc. Mgr. Petra Babinčáka, PhD. za profesora** v odbore habilitačného konania a inauguračného konania **všeobecná a experimentálna psychológia**.

V Prešove, dňa 9.12.2021

Predseda inauguračnej komisie:

prof. PhDr. Jozef Džuka, CSc.

Podpis:

prítomný

Členovia/ka inauguračnej komisie:

prof. PhDr. Viera Bačová, DrSc.

prítomná online

prof. PhDr. Jozef Vyrost, DrSc.

prítomný online

prof. PhDr. Karel Paulík, CSc.,

prítomný online

Oponenti:

prof. Mgr. Peter Halama, PhD.

prítomný

prof. PhDr. Ivo Čermák, CSc.

prítomný online

prof. PhDr. Tomáš Sollár, PhD.

prítomný online